

Fylkesmannen i Oppland

Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor

Deres referanse
Vår referanse 2017/3545-12 433.52 VMK
Saksbehandler Victoria Marie Kristiansen, tlf. 61 26 60 65
Avdeling Miljøvern avdelingen

Dato 20.06.2017

Tillatelse til skadefelling av ulv - Ringeby og Stor-Elvdal kommune

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Oppland skadefellingstillatelse på én – 1- ulv i deler av Ringeby og Stor-Elvdal kommuner fra 19. juni kl. 13:23 til 26. juni kl. 12.00. Ringeby kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor ble varslet muntlig om vedtaket kl. 13:23 den 19. juni, og vedtaket er gjort i samråd med Fylkesmannen i Hedmark.

Bakgrunn

Den 18. juni kl. 21:30 søkte Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor om skadefelling av én ulv i Ringeby kommune med bakgrunn i en synsobservasjon ved Bøle i Ringeby. Fylkesmannen ønsket å avvente situasjonen, da synsobservasjonen kun fikk status som «usikker ulv» av Statens naturoppsyn. Den 19. juni dokumenterte SNO flere skader av ulv i Åstdalen i Ringeby, både helt ferske skader og noen dager gamle skader. Fylkesmannen iverksatte skadefellingstillatelse umiddelbart etter at skadene var dokumentert av SNO.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

«Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

Besøksadresse: Gudbrandsdalsvegen 186, 2619 Lillehammer **Postadresse:** Postboks 987, 2604 Lillehammer **Telefon:** 61 26 60 00 **Telefaks:** 61 26 61 67 **E-post:** fmoppost@fylkesmannen.no **Org.nr:** 970 350 934
www.fylkesmannen.no/oppland

- a) for å beskytte naturlige forekommende planter, dyr og økosystemer
- b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fiske, vann eller annen eiendom,
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
- d) (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.(...)»

Rovviltforskriften § 1 (formål):

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.»

Rovviltforskriften § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):

«Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. områdets betydning som beitemark*
- b. skadenes omfang og utvikling*
- c. potensialet for fremtidige skader*
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling, Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.»

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at arter og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt, og at artene opptrer i levedyktige bestander i deres naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke føre til at målet i § 5 blir fraveket, med at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir nådd på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Dette er konkretisert nærmere gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 3.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har benyttet eksisterende kunnskap om ulv i behandlingen av saken, jf. § 8. Vinterens ulvesporinger og DNA-analyser har dokumentert at det ble født fire ulvekull i helnorske revir i 2016. I tillegg er det født ulvevalper i sju revir med utstrekning på tvers av riksgrensen mellom Norge og Sverige. Etter fordeling av kull i grenserevir med halvparten i hvert land ble det dermed registrert totalt 7,5 kull i Norge. Det ble påvist 54 – 56 ulver med helnorsk tilhold og 51 – 56 ulver i grenserevir vinteren 2016 – 2017, til sammen 105 – 112 ulver på norsk areal.

Gjennom statusrapporter og annen informasjon fra overvåkingen og det skandinaviske ulveprosjektet (Skandulv) er det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Undersøkelser fra Skandinavia viser at ulovlig jakt er en vesentlig faktor som påvirker den samlede belastningen på ulvebestanden. Det registreres også noe sykdom på ulv og avgang ved påkjørsler. I tillegg blir bestanden påvirket av den høye graden av innavl i bestanden, skadefelling og lisensfelling.

Det er ikke mål om å ha ynglende ulv i Oppland. Ut fra punkt 2.2.19 i rovviltforliket skal soneinndelingen forvaltes tydelig. Dette betyr at det skal være en lav terskel for å gi fellingstillatelse på ulv her dersom det oppstår akutte skadesituasjoner. Terskelen for å gi tillatelse til felling av genetisk verdifulle dyr skal være høyere enn for andre individ. Det er samtidig ikke en null-toleranse for ulv utenfor ulvesonen. Dette er også presisert i brev av 25. august 2011 fra Miljøverndepartementet til rovviltneemndene, Fylkesmennene og direktoratet, der det går fram at punkt 2.2.19 i rovviltforliket ikke kan forstås slik at ethvert rovdyr i prioritert beiteområde for husdyr eller kalvingsområde for tamrein omgående skal felles. Det må i hvert enkelt tilfelle gjøres en konkret vurdering av potensialet for skade, og dette vil variere ut fra tid på året og om rovdycet er fast etablert eller på vandring. I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a, vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau, jf. også forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland/region 3.

Det er påvist 8 skader til ulv i det aktuelle området jf. § 9 annet ledd, bokstav b. Det går et stort antall dyr på utmarksbeite i området i disse dager, og det videre skadepotensialet anses derfor å være svært stort jf. § 9 annet ledd, bokstav c. Fylkesmannen anser det ikke som hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Fylkesmannen har vurdert den samlede belastningen som ulvebestanden er og vil bli utsatt for, og mener at vedtaket ikke er i strid med prinsippet i § 10 i naturmangfoldloven. Ut fra overnevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig. Vi har per i dag ikke kunnskap om den genetiske verdien til denne ulven, og kan derfor ikke legge avgjørende vekt på risikoen for å felle en ulv med verdifullt arvemateriale sett i forhold til risikoen for skade på sau i dette tilfellet. Vi har således lagt liten vekt på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter vår vurdering er § 11 ikke relevant her, og vi legger til grunn at Stortinget gjennom vedtaket om forvaltningsområde for ynglende ulv har tatt de hensyn som senere er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Avgjørende momenter i Fylkesmannens vurdering har vært:

- Antatte skader av ulv i Åstdalen i Ringeby. Skadene er en blanding av helt ferske og noen dager gamle.
- Et stort antall dyr på utmarksbeite i Åstdalen og nærliggende områder på begge sider av fylkesgrensa Hedmark/Oppland. Tidligere års erfaring med skader av ulv i området tilsier at det videre skadepotensialet er svært stort dersom det fortsatt oppholder seg ulv i området.
- Beiteprioritert område med hensyn på ulv, og følgelig et område hvor det skal være lavere terskel for iverksettelse av skadefelling

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt §9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Oppland skadefellingsløyve på én ulv fra 19.juni kl. 13:23 til 26. juni kl. 12:00. Ringeby kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Det knyttes følgende vilkår til skadefellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til Ringeby kommune øst for E6, og Stor-Elvdal kommune øst for fv. 27, sør for fv. 219, vest for rv. 3, og nord for en innbilt linje fra Imsroa til Eldåhøgda.

2. Fellingstillatelsen gjelder felling av én – 1 – ulv i tidsrommet 19. juni kl. 13:23 til 26. juni kl. 12:00
3. Tillatelsen gis til Ringeby kommune, som er ansvarlig for administrasjon av skadefellingsinnsatsen. De kommunale fellingslederne i Ringeby og Stor-Elvdal skal ha nær kontakt seg imellom dersom det er behov for et samarbeid.
4. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på ulv, jf. *Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt og fangst*. Av denne følger at hagle ikke er tillatt brukt.
5. Kun personer som er oppnevnt til kommunale skadefellingslag kan delta i skadefellingsforsøket. Kommunene skal sende en oversikt over deltakere i skadefellingslaget, dersom dette ikke er gjort tidligere år. Dersom det er endringer, må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen, samt de generelle bestemmelsene i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
6. Deltakere i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøve for bruk av rifle senest i 2016. Deltakere i fellingslaget skal være registrert som lisensjegere, jf. Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst av 22.3.2002 nr. 313, §§ 13 og 14. Deltakerne i fellingsforsøket – jegere og hundeførere – skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
7. Fylkesmannen og Statens naturoppsyn skal umiddelbart underrettes om alle tilfeller hvor dyr påskytes, såres eller felles. Dersom dyr blir skadeskutt plikter de ansvarlige gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på skadefelling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøket.
8. Ansvarlig fellingsleder kan, dersom det vurderes som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. Slik bistand kan bestå av for eksempel kompetanseoppbygging/opplæringstiltak. SNO vil vurdere eventuelle henvendelser bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.
9. Ansvarlig fellingsleder skal rapportere en gang pr. døgn om fellingsforsøket til Fylkesmannen i Oppland, på telefon 61 26 60 00 eller 977 37 223. Dette kan gjøres per SMS dersom det ikke har vært noen hendelser det siste døgnet. Dersom det blir gjort observasjoner av ulv eller avdekkes skader, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.
10. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelse gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
11. Ulv felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår og blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal jeger fremvise felt dyr for SNO for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra SNO, politi eller Fylkesmannen.
12. I henhold til rovviltforskriften § 9a kan deltakere fra kommunale fellingslag få godtgjøring knyttet til fellingsforsøket. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Fylkesmannen setter en økonomisk **ramme på kr. 40 000,-** til dette skadefellingsforsøket. Det gis i tillegg tilsagn om inntil **kr. 10**

000,- til dokumenterte utgifter i samband med fellingsforsøket (kjøring, bompenger etc., ikke lønn). I tillegg til fastsatt maksimal døgnset (1 400,- pr. døgn), skal kommunene også beregne feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette skal kommunen dekke innenfor den nevnte rammen fra Fylkesmannen. Rammen er å betrakte som endelig for den perioden tillatelsen varer. Dersom kommunen mener det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at rammen bør økes, må det tas kontakt med Fylkesmannen i forkant. Kommunen må sørge for at deltakerne i fellingslaget fører timelister og oversikt over antall kjørte kilometer og andre utgifter. **Kommunen skal sende sin fellingslogg, med detaljert oversikt over utgifter knyttet til fellingsforsøket til Fylkesmannen i Oppland innen tre dager etter endt fellingsforsøk.**

13. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Klagerett

Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i forvaltningsloven. Klagefristen er tre – 3 – uker fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Oppland.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum e.f.
avdelingsdirektør

Victoria Marie Kristiansen
seniorrådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi:

Fylkesmannen i Hedmark
Statens naturoppsyn
Gudbrandsdal politidistrikt
Miljødirektoratet